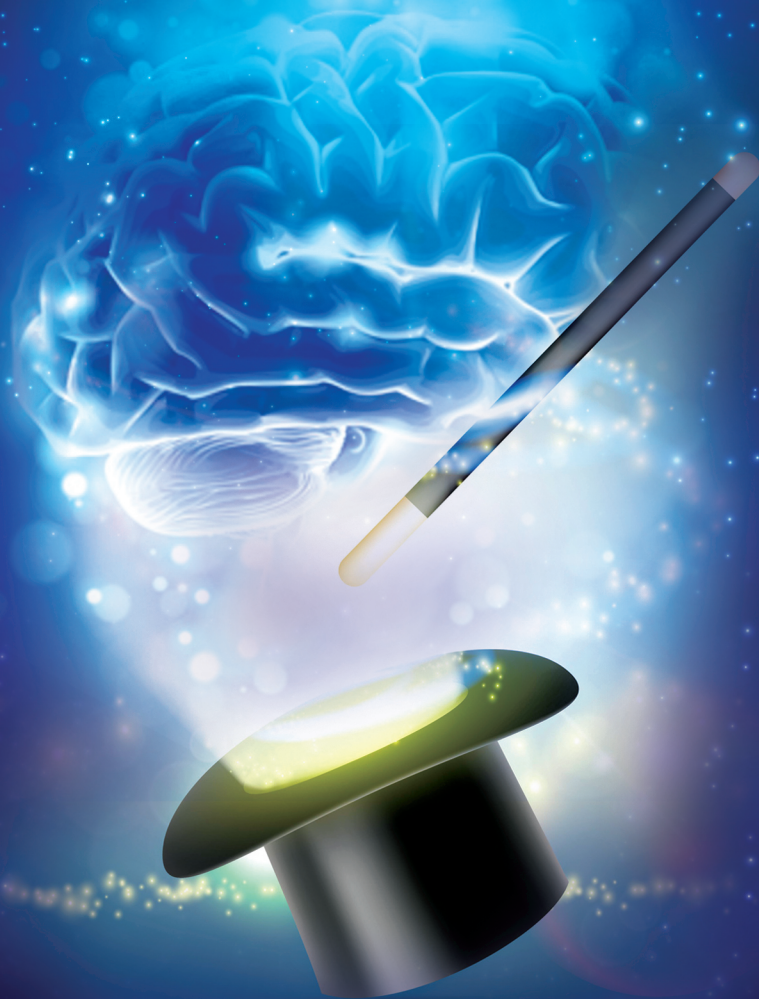

Dr. James R. Doty

A varázsbolt

Egy idegsebész lebilincselő története
az agy rejtelseiről és a szív titkairól

BIOENERGETIC KIADÓ

Tartalom

Bevezetés: Csuda dolgok	9
ELSŐ RÉSZ: A varázsbolt	15
1. fejezet: Valódi mágia	17
2. fejezet: Egy pihenő test	24
3. fejezet: Gondolkodni a gondolkodásról	43
4. fejezet: Növekvő fájdalom	57
5. fejezet: Három kívánság	72
MÁSODIK RÉSZ: Az agy rejtelsei	87
6. fejezet: Fogadd el magad!	89
7. fejezet: Elfogadhatatlan	100
8. fejezet: Nem is agyműtét	115
9. fejezet: A semmi szultánja	132
HARMADIK RÉSZ: A szív titkai	141
10. fejezet: Feladni	143
11. fejezet: A szív ábécéje	151
12. fejezet: A könnyörület kimutatása	161
13. fejezet: Isten arca	171
Köszönetnyilvánítás	176

Bevezetés: Csuda dolgok

A mikor a skalpot lehúzzuk a koponyáról, mindig olyan hangot ad, mintha egy tépőzárát nyitnánk szét – hangos, haragos zaj, egy csöpp szomorúsággal vegyülve. Az orvosi egyetemen sehol nem tanítják az agysebészettel járó hangokat és szagokat, pedig kellene. A kerregő hangot, amellyel a fúró lyukat vág a koponyába. A nyári homokra emlékeztető illatot, ami a fúrónyomból árkot vájó csontfűrész nyomán száll fel. A pukkanó hangot, amellyel a koponya elválik a kemény agyhártyától, az agyat takaró vastag kéregtől – az utolsó védelmi vonaltól a külvilág felé. Az agyhártyát óvatosan végigmetsző ollót. A felnyitott agy minden szívverésre mozdul, és szinte hallani lehet, ahogy jajgatva tiltakozik csupaszága és sebezhetősége ellen, a műtőlámpák vakító fénye alatt feltáruló titkai védelmében.

Az operációra váró kisfiú aprónak tűnik a hatalmas műszerek mellett, szinte elnyeli őt a kórházi ágy.

– Nagyi imádkozott értem. És érted is. – Hallom, ahogy a fiú anyja hangosan felsóhajt ennek hallatán, és tudom, hogy most nagyon erős akar lenni a fia kedvéért. A saját kedvéért. És talán az én kedvemért is. Végigsimítom a gyermek haját – hosszú, barna, egészséges, inkább babahaj még, mint fiúhaj. Elmondja, hogy nemrég volt a születésnapja.

– Szeretnéd még egyszer hallani, hogy mi fog történni, kis bajnok? Vagy készen állsz? – Szereti, ha bajnoknak vagy havernek hívom.

– Aludni fogok, te meg kiveszed azt a ronda dolgot, és nem fog többet fájni. Aztán újra láthatom anyut és a nagyit.

A „ronda dolog” egy *medulloblastoma*, a gyermekeknél leggyakrabban előforduló rosszindulatú agydaganat, amely a hátsó koponyaárokban (a koponya aljánál) fejlődött ki. A medulloblastoma szót még egy felnőtt sem mindig tudja kimondani, nemhogy egy gyerek, legyen bármilyen koraérett, és egy rosszindulatú agydaganat valóban még enyhén szólva is ronda, tehát nekem megfelel ez a kifejezés. A formátlan és groteszk medulloblastoma erőszakosan burjánzik az agy tökéletes szimmetriájában, hogy a kisagy két lebenye közül előtörve valósággal elnyomja nemcsak a kisagyat, de az agytörzset is, amíg

végül véglegesen elzárja az agyfolyadék keringésének az útját. Az agy a leggyönyörűbb dolgok egyike, amit valaha láttam, így csodáinak felfedezését és a képességet, hogy meggyógyíthatom, mindig is hatalmas megtiszteltetésként éltem meg.

– Úgy tűnik, készen állsz. Akkor felveszem a szuperhős-maszkomat, és a fényes szobában találkozunk.

Rám mosolyog. Az orvosi maszk és a műtőszoba riasztó tud lenni, de ma szuperhős-maszkká és fényes szobává változik, hogy ne ébresszen félelmet. Az elme néha trükközik velünk, de most nem azért vagyok itt, hogy jelentéstani magyarázatokat tartsak egy négyévesnek. A legbölcsebb páciensek és emberek, akikkel találkoztam, gyermekek voltak. Az ő szívük még tárva-nyitva áll, habozás nélkül elmondják, mitől félnek, mi teszi őket boldoggá, mit szeretnek benned, és mit nem. Nincsenek rejtett utalások, és soha nem kell találgatnod, hogy mit éreznek *valójában*.

A fiú édesanyjához és a nagyanyjához fordulok.

– Valaki a csapatból folyamatosan tájékoztatja majd önöket a fejleményekről. Teljes kivágás lesz, nem számítok semmiféle szövödményre. – Ez nem a szokásos sebészszöveg, amit csak azért mondok el, mert tudom, hogy ezt akarják hallani – én valóban arra készülök, hogy tisztán és maradéktalanul kivágom az egész tumort, majd egy kis szeletét elküldöm a laborba, hogy megállapítsák, mennyire ronda is valójában ez a ronda dolog.

Tudom, hogy anyu és nagyi is félnek. Mindkettőjükkel kezecskéket szorítok, hogy kinyilvánítsam az együttérzésemet és valahogy megpróbáljam megnyugtatni őket, ami soha nem könnyű. Egy kisfiú reggeli fejfájásai minden szülő legborzalmasabb rémálmává lettek. Anyu bízik bennem. Nagyi bízik Istenben. Én bízom a csapatomban. És most mind együtt megpróbáljuk megmenteni egy kisfiú életét.

Miután az altatóorvos elvégezte feladatát, a kisfiú fejét egy koponyához illeszkedő keretbe igazítom, és lejtős helyzetbe fektetem. Kiveszem a hajcsatokokat. A nővérek általában elvégzik a műtét előkészületeit, én azonban szeretem magam leborotválni a fejet. Ez egyfajta szertartás. Borotválás közben erre a drága kisgyermekre gondolok, és lefuttatom magamban a műtét összes kis részletét. Az első hajtincset átadom az asszisztensnek, aki egy kis tasakba teszi, és majd odaadja a szülőknek. Ez a kisfiú első hajvágása, és bár valószínűleg ez az utolsó dolog, ami most az anyja fejében jár, tudom, hogy később sokat jelent majd neki. Olyan mérföldkő ez, amelyre mindenki emlékezni

akar. Az első hajvágás. Az első kihulló fog. Az első iskolai nap. Amikor először biciklizünk. Az első agysebészeti beavatkozás valamiért soha nincs a listán.

Miközben egymás után vágom le a puha barna tincseket, azt remélem, hogy kis páciensem még megélheti mindezeket a mérföldköveket. Látom őt, arcán a foghíjas, de annál szélesebb mosollyal. Látom elvételni az óvoda előtt, vállán egy majdnem akkora táskával, mint ő maga. Látom, ahogy először ül biciklin, és a szabadság ijesztő mámorában lázasan tekeri a pedált, miközben szél borzolja a hajfürtjeit. Hajvágás közben a saját gyermekeimre is gondolkodom. Minden első élmény képe olyan élénken él bennem, hogy már szinte el sem tudok képzelni más lehetőséget. Nem akarok kórházlátogatásokkal, rák-kezelésekkel és további műtétekkel teletűzdelt jövőt látni. A gyermekkorban túlélte agytumor miatt persze folyamatosan vissza kell majd járnia kontrollra, de nem akarom, hogy a jövője is olyan legyen, mint a múltja volt. A sok hányinger és hányás. Az esések. A kora hajnali ébredések, az anyja után kiabálva, mert a ronda dolog megint szorítja az agyát, és nagyon fáj. Éppen elég szívfájdalom van az életben enélkül is. Óvatosan vágom egymás után a fürtöket, de csak annyit, amennyi a munkám elvégzéséhez kell. Két folt a koponyaalapnál, ahol megteesszük majd a bemetszést, és egy egyenes vonal a kettő között.

Egy agyműtét bonyolult dolog, de a hátsó koponyaárokban végzett agyműtét, különösen egy kisgyermek esetében, szinte elképzelhetetlenül nehéz. Egy ekkora tumornál a munka idegtépően lassú és precíz lesz. A szem órakon át ugyanarra a dologra mered a mikroszkópon át. Mi, sebészek korán megtanuljuk műtét közben háttérbe szorítani a saját szükségleteinket. Nincsenek mosdószünetek. Nem eszünk. Nem veszünk tudomást a hátfájásról és az izomgörcsről. Emlékszem az első operációmra – egy hírneves sebész mellett asszisztáltam, aki nemcsak kiemelkedő tehetsége miatt volt ismert, de azért is, mert operáció közben ellenséges, önhitt primadonnává változott. Feszült és ideges voltam, amikor mellette álltam, izzadság csurgott végig az arcomon, nehezen szuszogtam a maszkomban, és a szemüvegem elkezdett bepárásodni. Nem láttam az eszközöket, de még az operációs mezőt is alig. Annyi kemény munka, annyi átélt gyötrelmem után végre ott állhattam a műtőben, ahogy mindig is elképzeltem, de semmit sem láttam. És akkor megtörtént a legrosszabb. Egy nagy izzadságcsepp gördült le az arcomon, és egyenesen a steril mezőre csöppent. Nem tudom leírni a sebész dühét. Az első műtétnek életem fénypontjának kellett volna lennie, de én ehelyett beszennyeztem a steril mezőt, és haladék nélkül kitessékeltem a műtőből. Azt a napot soha nem felejttem el.

Ma már hűvös a homlokom és tiszta a látásom. A pulzusom lassú és stabil. A különbség a tapasztalatban van, és abban, hogy én nem vagyok diktátor vagy rosszindulatú hisztérika a műtőmben. A csapat minden tagja fontos és nélkülözhetetlen. Mindenki a saját feladatára összpontosít. Az altatóorvos folyamatosan figyeli a fiú vérnyomását, oxigénszintjét, éberségi állapotát és a szívverése ritmusát. A főnővér folyamatosan ellenőrzi az összes szükséges berendezést és felszerelést, és gondoskodik róla, hogy a kezem ügyében legyen minden, ami kell. A takarószövethez rögzítve ott a nagy zsák, amelybe majd a vér és az öblítőfolyadék kerül. A zsákhoz egy cső csatlakozik, az pedig egy géphez vezet, amely folyamatosan méri a vér mennyiségét, így a műtét során bármikor megállapíthatjuk, hogy mennyi vért veszítettünk.

Asszisztensem még képzés alatt álló vezető főorvos. Új a csapatban, de legalább annyira koncentrálna a kis vérerekre, agyszövetre és a tumor eltávolításának a legapróbb részleteire is, mint én. Most egyikünk sem töprenghet a másnapi tervein, kórházi ügyeken, a gyerekeken vagy az otthoni gondjain. Egyfajta hiperéberség ez, fókuszált figyelem, szinte már meditáció. Képezük az elménket, és az elme képzés a testet. Egy jó csapatban létrejön egyfajta csodálatos áramlás, egy ritmus, amelyben mindenki eggyé olvad, miközben az elménk és a testünk egyetlen hatalmas, összetett intelligenciaként dolgozik.

Eltávolítom a tumor utolsó darabját, amely az agy mélyén az egyik nagyobb ütőérhez csatlakozik. A hátsó koponyaárok vénás érrendszere hihetetlenül összetett, és az asszisztensem folyamatosan szivattyúzza a folyadékokat, amíg én a tumor utolsó maradványának az eltávolításán dolgozom. És akkor az asszisztens figyelme egy másodpercre elkalandozik, de ez az egy másodperc elég arra, hogy átszakítsa az érfalat. Akkor egy pillanatra minden mozdulatlanná merevedik.

És aztán elszabadul a pokol.

A vér gyorsan kitölti a bemetszés üregét, és kicsurog a sebből ennek a gyönyörű kisfiúnak a fejére. Az altatóorvos elkezd kiabálni, hogy gyorsan csökken a vérnyomás, és nem tudja tartani ezt a vérvesztést. Gyorsan össze kell csípnem a vénát, hogy elállítsam a vérzést, de az egész ér elsüllyedt a vértócsában, és semmit sem látok. Egyedül nem tudok elég vért elszivattyúzni, az asszisztensem keze pedig túlságosan remeg ahhoz, hogy bármit is tehessen.

– Teljesen leállt! – üvölt az altatóorvos, akinek az asztal alatt kell kúsznia, mert a fiú feje be van szorítva a tartókeretbe, és fel van nyitva a tarkója.

Az egyik kezével azonnal megkezdi a szívmasszázst, míg a másikkal a gyermek hátát tartja, hogy újra beinduljon a szív működés. Az intravénás csövek hirtelen megtelnek folyadékkal. A szív legfontosabb feladata, hogy pumpálja a vért, és ez a varázslatos pumpálás, amely minden mást lehetővé tesz a testen, most leállt. A négyéves fiú a szemem láttára vérzik el a műtőasztalon. Ahogy az altatóorvos pumpálja a mellkast, a sebüreg újra meg újra megtelik vérrel. Meg kell állítani a vérzést, különben elveszítjük a gyermeket. A szív által pumpált vér tizenöt százaléka az agyba kerül, amely csak néhány perccel képes túlélni a szív leállítását. Vérre van szüksége, de még inkább a vérben lévő oxigénre. Kifutunk az időből, mielőtt az agy meghal – szükségük van egymásra. A szív és az agy nem létezhet egymás nélkül.

Elkeseredetten próbálom elérni a vénát, de sehogyan sem látom a sok vértől, hogy mit csináljak. Bár a fej le van rögzítve, a szívmasszázs miatt mégis mozog egy kicsit. A csapat tudja, és én is tudom, hogy ki fogunk futni az időből. Az altatóorvos rám pillant, szeméből sugárzik a félelem... Attól, hogy elveszíthetjük ezt a gyermeket. A kardiopulmonáris újjáélesztés (CPR) most olyan, mintha kettesben, kuplunggal akarnánk újraindítani egy autót – nem teljesen megbízható, különösen, ha közben folyamatosan egyre több vért veszünk. Vakon dolgozom, úgy, hogy a szívemet nyitom meg az okozatokon és képességeken túli lehetőségek felé, és azt kezdem el csinálni, amit évtizedekkel ezelőtt tanultam, nem az egyetemen, nem iskolában, hanem a kaliforniai sivatagban rejtőző kis varázsbolt hátsó szobájában.

Elcsendesítem az elmémet.

Megnyugtatom a testemet.

Magam elé képzelem a visszahúzott eret. Lelki szemeimmel látom, ott van beágyazódva a neurovaszkuláris hídba. Vakon nyúlok be, de tudom, hogy emögött az élet mögött a láthatónál sokkal több minden rejtőzik, és mind-egyikünk képes csodát tenni, messze túl minden elképzelés határán. Sorsunk a saját kezünkben van, én pedig nem fogom hagyni, hogy ez a négyéves kisfiú most haljon meg, ezen a műtőasztalon.

A nyitott csipeszt belemerítem a vérbe, becsukom, majd lassan visszahúzzom a kezem.

A vérzés eláll, és valahonnan nagyon messziről eljut a fülembe a pulzusról első pittyenése. Elsőre elhaló és egyenetlen... de egyre erősebb és stabilabb lesz, ahogy minden lassanként újraéledő szív.

Érzem, ahogy a saját szívverésem fokozatosan a gép pittyegéséhez igazodik.

Később, az operáció után majd odaadom az anyának a fia első hajvágásából származó tincseket, és az én kis haverom túlélőként fog felébredni az altatásból. Teljesen normális lesz, negyvennyolc óra múlva beszélni, sőt nevetni fog, és elmondhatom majd neki, hogy a ronda dolog végképp eltűnt.

ELSŐ RÉSZ

A varázsbolt

1. fejezet

Valódi mágia

Lancaster, Kalifornia, 1968

Aznap, amikor észrevettem, hogy a hüvelykujjam hiányzik, minden ugyanúgy kezdődött, mint máskor, a nyolcadik osztály kezdete előtti nyáron. A szabadidőmet biciklizéssel töltöttem, bár néha olyan meleg volt, hogy a váz és a kormány szinte perzselte a bőrömet. Éreztem a számban a kosz ízt, amely az örök homokra, csenevész cserjékre és a nap hevével dacoló, a túlélésért küzdő kaktuszokra emlékeztetett. A családomnak kevés pénze volt, sokszor ételre is alig telt belőle. Gyakran éheztem. Nem szerettem az éhséget. Nem szerettem a szegénységet.

Lancaster legjelentősebb eseménye eddig az volt, amikor Chuck Yeager vagy húsz évvel ezelőtt az Edwards Légi Bázisról fölszállva átlépte a hangsebességet. Egész nap repülők keringtek mindenhol, pilóták gyakorlatoztak és tesztelték a gépeket. Gyakran töprengtem, milyen lenne Chuck Yeagernek lenni, és elérni a hanghatárt a Bell X-1-es géppel, elérve azt, amit ember eddig még soha nem ért el. Milyen kicsinek és távolinak tűnhetett neki Lancaster tizenhárom kilométer magasból, szinte az elképzelhetetlenség határát súroló sebesség mellett... Még nekem is kicsinek és távolinak tűnt, pedig az én pedált hajtó lábaim csak néhány centiméterre voltak a földtől.

Aznap reggel észrevettem, hogy hiányzik a hüvelykujjam. Az ágyam alatt egy dobozban tartottam a legféltettebb kincseimet: egy kis füzetet, benne a rajzaimmel és néhány kezdetleges kis verssel, valamint érdekes tények véletlenszerű felsorolásával – például hogy világszerte húsz bankot rabolnak ki mindennap, a csigák akár három évig is tudnak aludni, és Indianában törvénytellenes cigarettát adni majmoknak. Ott volt Dale Carnegie *Sikerkalauz* – *Hogyan szerezzünk barátokat és befolyásoljuk az embereket?* című könyve,

számárfüllel megjelölve azon az oldalán, ahol a szimpátiakeltés hat módját sorolja föl. Ezt a hat dolgot akár emlékezetből el tudnám mondani:

1. Mutass őszinte érdeklődést mások iránt!
2. Mosolyogj!
3. Jegyezd meg, hogy az anyanyelv legédesebb és legfontosabb szava minden ember számára a saját neve!
4. Hallgass figyelmesen, és bátoríts másokat, hogy beszéljenek magukról!
5. Olyan dolgokról beszélj, amelyek érdeklik a másikat!
6. Őszintén éreztess a másikkal, hogy kettőtök közül ő a fontosabb!

Mindegyikkel megpróbálkoztam, amikor beszélgettem valakivel, de mindig csukott szájjal mosolyogtam, mert egyszer kiskoromban elestem, a felső ajkamat bevertem a dohányzóasztalba, és kivettem az elülső tejfogaimat. Emiatt aztán az első fogaim ferdén nőttek és barnára színeződtek, a szüleimnek pedig nem volt pénzük, hogy helyrehozassák. Szégyelltem a ronda, csorba és barna fogaimat, így hát, ha csak lehetett, igyekeztem csukva tartani a számam.

A könyv mellett ebben a dobozban voltak a bűvészkellékeim is – cinkelt kártyák és trükkös érmék, amelyeket ötcentesből tízcentessé lehetett változtatni, valamint a legbecsesebb tulajdonom: egy műanyag hüvelykujj, amelyben el lehetett rejteni egy selyemsálat vagy cigarettát, hogy aztán az ember a kellő pillanatban „elővarázsolhassa”. Azt a könyvet és a bűvészfelszerelést nagy becsben tartottam – az apámtól kaptam őket. Hosszú órákon át gyakoroltam azzal az ujjal. Hogyan tartsam a kezem, hogy ne legyen nyilvánvaló a csalás, hogyan húzzam ki vagy gyűrjem bele a sálat vagy a cigarettát, hogy csuda módon hirtelen előkerüljön vagy eltűnjön – a háztömb minden lakóját elkápráztattam efféle mutatványokkal. Ám az ujj most elveszett, és ez módfelett bosszantott.

A bátyám szokás szerint nem volt otthon, de éltem a gyanúperrel, hogy ha nincs is nála, legalább tudja, hová lett. Nem tudtam, hová járogat el, de elhatároztam, hogy bringára ülök és megkeresem. Az a műanyag ujj volt a legbecsesebb kincsem. Nélküle senki és semmi voltam. Vissza akartam kapni az ujjamat.

Keresztülhajtottam az „I” sugárút mentén terpeszkedő magányos üzlet-soron – errefelé ritkán jártam, mert az üzletektől eltekintve semmi nem volt itt, csak üres telkek, gyomok és lánckerítések mindkét oldalon. Észrevettem egy csoportnyi nagyobb fiút az egyik bolt előtt, de a bátyámat nem láttam

közöttük. Ettől kissé megkönnyebbültem, mert a többi gyerek általában piszkálta őt, és rendszerint verekedésbe kellett bocsátkoznom, hogy megvédjem. Bár másfél évvel idősebb volt nálam, természetre ő volt a kisebb, az erőszakos gyerekek pedig általában abba kötnek bele, aki nem tudja megvédeni magát. A zöldséges mellett a szemész rendelője volt, amellel pedig egy kis bolt, amelyet sosem láttam még azelőtt: Kaktusznyúl Varázsboltja. Megálltam a szemközi járdán, és a parkolón át szemügyre vettem. A kirakat öt függőleges üvegtáblából állt, balra egy üvegajtóval. A koszos üveglapokról visszaverődő fénytől semmit sem láttam, azt sem, hogy van-e bent valaki, tehát az ajtóhoz toltam a biciklit, remélve, hogy nyitva van. Azon töprengtem, hogy árulnak-e műanyag ujjat, és ha igen, vajon mennyibe kerülhet. Pénzem ugyan nem volt, de hát a nézelődés csak ingyen van, gondoltam. Nekitámasztottam a bringát a bolt előtti oszlopnak, de közben gyorsan a távolabb ácsorgó fiúkra sandítottam. Nem tűnt úgy, mintha észrevettek volna, tehát otthagytam a bringát, és megnyomtam az ajtót. Elsőre nem engedett, de aztán, mintegy varázsütésre, halkán kinyílt, és ahogy beléptem, kis csengő csendült meg a fejem fölött.

Az első szembetűnő dolog egy hosszú üvegpolec volt, tele kártyapaklikkal, pálcákkal, műanyag serlegekkel és arany érmékkal. A falak mellett nehéz, fekete, színpadi mutatványokhoz való ládák álltak, és óriási könyvszekrények is voltak ott, tele bűvészetről és illúzióról szóló könyvekkel. Még egy kis nyaktitót is fölfedeztem az egyik sarokban, és nagy zöld dobozokat, amelyek segítségével ketté lehet fűrészelni egy embert. A pultnál egy hullámos barna hajú, idősebb hölgy ült, és az orra hegyére csúszott cvikkeren át egy papírkötéses könyvet olvasott. Amikor beléptem, még mindig a könyvre nézve elmosolyodott, majd levette a cvikkert, és a fejét fölemelve egyenesen a szemembe nézett, de úgy, ahogy azelőtt még soha egyetlen felnőtten sem.

– Ruth vagyok – szólalt meg. – Téged hogy hívnak?

Annyira szépen mosolygott, és olyan nagy, kedves barna szeme volt, hogy önkéntelenül is visszamosolyogtam rá, megfelelkezve csorba fogsoromról.

– Jim vagyok – mondtam, bár egészen eddig a pillanatig Bobnak hívtak. A második keresztnem Robert, és valamiért mindenki így hívott. De amikor ő kérdezte, valami különös okból ezt válaszoltam, és az életem további részében már ez a név kísért el.

– Nos, Jim, örülök, hogy betértél.

Nem tudtam, mit válaszoljak erre, ő meg kitartóan nézett a szemembe. Aztán nagyot sóhajtott, de ez inkább boldog sóhajnak tűnt, mint szomorúnak.

– Miben segíthetek?

Az agyam egy pillanat alatt kiürült, elfelejtettem, miért jöttem be, és olyan érzés fogott el, mint amikor az ember túlságosan is hátradől a székével, és éppen abban a pillanatban jön rá, hogy mi a helyzet, amikor már úgymint menthetetlenül fölborul. Az asszony türelmesen, mosolyogva megvárta, amíg összeszedem magam...

– Az ujjam – böktek ki végül.

– Az ujjad?

– Elvesztettem a műanyag hüvelykujjamat. Lehet itt ilyet kapni?

De Ruth csak nézett rám, és mintha megrántotta volna a vállát, jelezve, hogy fogalma sincs, miről beszélek.

– Bűvészkedéshez. Egy bűvésztrükk. Tudja, bűvészuji... Műanyag ujj.

– Elmondok neked egy titkot – válaszolta Ruth. – Gőzöm sincs a bűvésztrükkökről. – Végigpillantva a számtalan bűvészkelléken, leplezetlen meglepődéssel néztem vissza rá. – A bolt a fiamé, de ő most nincs itt. Én csak üldögélek és olvasok itt, amíg vissza nem ér. Sajnálom, de tényleg nem értek a bűvészkedéshez meg a trükkös ujjakhoz.

– Nem baj... Úgymint csak nézelődöm.

– Persze, nézz csak körül nyugodtan. Aztán feltétlenül szólj, ha megtaláltad, amit keresel. – Felnevetett, és bár nem tudtam biztosan, hogy miért nevet, valamiért mégis kellemes, boldog melegség töltött el a hallatán.

Elbóklásztam a polcok között, és végigfuttattam a pillantásomat a kártyák és egyéb kellékek végeérhetetlen halmazán. Volt ott egy nagy doboz is, tele műanyag ujjakkal, de amíg azokat nézegettem, folyamatosan magamon éreztem az asszony pillantását. De ez másféle pillantás volt, nem olyan, amivel a házunkkal szemben lévő bolt tulajdonosa méreget, ha betévedsz hozzá. Az az ember nyilván azt hitte, hogy lopni akarok, mert ahányszor csak bementem a boltjába, éreztem, hogy gyanakvó pillantással követi minden lépésemet.

– Lancasterben élsz? – kérdezte Ruth.

– Igen, csak a város másik végében – válaszoltam. – Erre bicikliztem, mert a bátyámat kerestem, de aztán megláttam ezt a boltot, és bejöttem körülnézni.

– Szereted a bűvészkedést?

– Imádom! – feleltem.

– És mit imádsz benne?

Csak annyit akartam válaszolni, hogy vicces és menő, de ezzel együtt valami egészen más is elhagyta a számát. – Szeretek gyakorolni, és igazán jó lenni valamiben. Szeretem, ahogy én irányítok. Csak rajtam múlik, hogy egy trükk működik-e. Nem számít, hogy mások mit csinálnak, mit mondanak, mit hisznek.

Ruth egy pillanatig csöndben nézett, én pedig azonnal megbántam, amit az előbb mondtam.

– Megértelek – mondta végül. – Meséj egy kicsit erről az ujjas trükkéről!

– Az úgy van, hogy fölhúzom a műanyag ujjat, és a közönség azt hiszi, hogy az a saját ujjam. Azért egy kicsit el kell rejteni, mert közelebről rögtön látszik, hogy nem igazi. Belülről üres, és le tudom venni az ujjamról a másik tenyerembe, így ni – utánoztam a klasszikus mozdulatot, amikor a bűvész látványosan összedörzsöli a két kezét. – Ha elrejtettem az ujjat, titokban bele tudok tömni egy vékony sálat, cigarettát vagy valamit, és aztán ugyanezzel a mozdulattal visszateszem a kezemre. De most már ott van benne, amit bele rejtettem, és a közönség azt hiszi, hogy elvarázsoltam, vagy ha fordítva csinálom, előhúztam a semmiből.

– Értem – mondta Ruth. – Mennyi ideig gyakoroltad ezeket a trükköket?

– Néhány hónapig. Mindennap gyakorlok, van, hogy csak néhány percig, néha meg órákig, de mindennap. Eleinte nagyon nehéz volt, még az útmutató könyvvel is, de aztán egyre könnyebben ment. Tulajdonképpen nagyon egyszerű trükk, bárki meg tudná csinálni.

– Nagyon jó trükknek tűnik, és ügyes vagy, hogy ilyen szépen begyakoroltad, de tudod, hogy miért működik?

– Ezt hogy érti? – kérdeztem vissza.

– Szerinted miért működik ez a trükk? Azt mondtad, nyilvánvalóan látszik, hogy az ujj nem igazi. Mit gondolsz, miért működik mégis?

Most hirtelen nagyon komolynak tűnt az arckifejezése, és biztos voltam benne, hogy valóban szeretne magyarázatot kapni. Nem voltam hozzászokva, hogy – különösen a felnőttek – ilyen mély érdeklődéssel várjanak magyarázatot éppen tőlem, úgyhogy egy percre elgondolkoztam.

– Szerintem azért, mert egy bűvész nagyon jól be tudja csapni az embereket. Annyira, hogy észre sem veszik, amikor összedörzsöli a kezét. A jó bűvésztrükkben az a lényeg, hogy mindig félrevezessük a közönséget.

Ruth felnevetett. – Félrevezetni? Nagyon jól mondtad. Bölcs bűvész vagy. Szeretnéd tudni, hogy szerintem miért működnek ezek a varázslatok? – Úgy tűnt, valóban a válaszomra vár, én pedig nagyon furcsálltam, hogy egy felnőtt engedélyt kér tőlem, hogy elmondhasson valamit.

– Persze – feleltem.

– Szerintem az ilyen trükkök azért működnek, mert az emberek azt látják, amit látni akarnak, nem pedig azt, ami valóban ott van. Ez az ujjas trükk azért működik, mert az elme néha megviccel minket. Azt látja, amit látni akar. Az emberek egy igazi ujjra számítanak, ezért azt is látják. Az agy, akármi-lyen függén dolgozik is, valójában nagyon lusta. És igen, azért is olyan hatásos ez, mert ahogy mondtad, az embereket könnyű félrevezetni. De nem a kézmozdulatoktól zavarodnak össze. Az ilyen bűvészelőadások legtöbb nézője valójában nem is igazán nézi az előadást. Vagy azon töpreng, hogy milyen hibákat követett el előző nap, vagy azon, hogy milyen veszélyek leselkednek rá másnap. Valójában nincsenek is ott az előadáson, hogyan láthatnák hát a műanyag ujjat?

Nem igazán értettem, mit akar ezzel mondani, de azért bólogattam. Majd később ezt még alaposan át kell gondolnom, felidézni az elmondottakat, és kihámozni belőle az értelmet.

– Ne érts félre. Én hiszek a varázslatokban. De nem azokban, amihez különféle kellékek, trükkök és kézdörzsölések kellenek. Ismered azt a fajta varázslatot, amiről beszélék?

– Nem, de azért jól hangzik – válaszoltam. Szerettem volna, hogy folytassa. Tetszett, hogy végre valakivel igazából beszélgethetek. Végre fontosnak éreztem magam.

– Csináltál már bármilyen trükköt a tűzzel? – kérdezte Ruth.

– Az ujjas trükköt égő cigarettával is meg lehet csinálni, de úgy még nem próbáltam. A cigarettát meg tűzzel kell meggyújtani.

– Akkor képzelj el, hogy csupán egy aprócska kis szikrád van, de hatalmas lángokat, egy egész tűzlabdát tudsz csinálni belőle.

– Ez nagyon jól hangzik. Hogyan kell?

– Ez benne a varázslat. Egyetlen dolog kell ahhoz, hogy ezt a parányi lángot óriási tűzgolyóvá változtasd – a saját elméd.

Még mindig nem igazán értettem, miről beszél, de nagyon tetszett az ötlet. Szerettem azokat a mágusokat, akik embereket hipnotizáltak, kanalakat görbítettek az elméjükkel, sőt lebegni tudtak a levegőben.

Ruth összecsapta a kezét.

– Tetszel nekem, te Jim! Nagyon tetszel.

– Köszönöm! – Örültem, hogy végre ilyen is hallok.

– Csak hat hétig maradok ebben a városban, de ha ez alatt a hat hét alatt mindennap eljössz hozzám, megtaníthatlak egy kicsit varázsolni. Ezt a fajta varázslatot boltokban nem árulják, viszont segít előteremteni mindent, amit csak szeretnél. Igazából. Trükkök nélkül, műanyag ujj nélkül, kézdörzsölés nélkül. Hogy tetszik az ötlet?

– Miért csinálna ilyen? – kérdeztem.

– Mert én tudom, hogyan lehet tűzgolyót varázsolni az aprócska lángból. Megtanultam valakitől, és azt hiszem, eljött az idő, hogy most téged is megtanítsalak rá. Látom benned a lehetőséget, és ha tényleg mindennap eljössz, egy idő után te is látni fogod. Ígérem. Nem lesz könnyű, és nagyon sokat kell majd gyakorolnod, sokkal többet, mint az ujjas trükködet, de ígérem, hogy ha megtanulod, megváltoztatja majd az életedet.

Erre már igazán nem tudtam mit mondani. Eddig még soha senki nem tartott különlegesnek, és tudtam, hogy ha Ruth tudná az igazat a családomról és tudná, ki vagyok valójában, ő sem tartana annak. Nem voltam biztos benne, hogy tényleg tudja-e, hogyan kell dolgokat előteremteni a semmiből, de szerettem volna többször beszélgetni vele, úgy, mint most. Mellette valahogy jobban éreztem magam. Boldogabbnak. Majdnem úgy, mintha szeretnének, bár ez egy vadidegentől elég különös lett volna. A tekintete olyan volt, mintha az egész világ nagymamája lehetne. A szeme rejtélyeket, titkokat és kalandokat ígért. Semmi más kaland nem volt kilátásban erre a nyárra, de most itt van ez az asszony, aki olyan dolgokat taníthat nekem, amelyek megváltoztathatják az egész életemet. Milyen furcsa! Nem tudhattam, hogy valóban úgy lesz-e, ahogy mondja, azt azonban pontosan tudtam, hogy nincs vesztenivalóm. Olyasmit éreztem, amihez azelőtt nem sokszor volt szerencsém. Reményt.

– Nos, mit mondasz, Jim? Beállsz igazi varázslótanoncnak?

Ez az egyszerű kérdés az egész életpályámat és minden kilátásomat gyökerestül megváltoztatta.

2. fejezet

Egy pihenő test

Az emberi intelligencia és éberség kérdése a civilizáció kezdete óta az egyik legnagyobb rejtély. Az időszámításunk előtti tizenhetedik században az egyiptomiak még azt hitték, hogy az intelligencia forrása a szív. A szív volt az, amit a halál után is tiszteltek és más szervekkel együtt megőriztek. Az agynak oly csekély volt a jelentősége, hogy még a balszamozás előtt eltávolították az orrüregén keresztül egy horoggal, és egyszerűen kidobták. Az időszámításunk előtti negyedik században élt Arisztotelész szerint az agy csak a vér hűtését szolgálta, és ezzel magyarázta, hogy a nagyobb aggyal rendelkező emberek racionálisabbak, „hidegebb fejűek”, mint a melegebb állatok. Ötezer évre volt szükség, hogy az agy jobbra semleges megítélése megváltozzon, de ez a folyamat is csupán akkor kezdődött el, amikor párhuzamot kezdtek húzni a balesetekből vagy háborúkból eredő fejsérülések és a gondolkodás vagy a cselekvőképesség csökkenése között. Azóta rengeteget megtudtunk az agy anatómiájáról és működéséről, tudásunk azonban a mai napig rendkívül korlátozott. Még a huszadik század közepén is elfogadott nézet volt, hogy az agy stabil, változhatatlan és nem mutálódó szerv, de ma már tudjuk, milyen hihetetlenül rugalmas és változékony, hogyan alkalmazkodik és alakul át. A tapasztalatok, ismétlődések és a törekvések mind változtatnak rajta, de csak az elmúlt évek nagyon fejlett technológiájával voltunk képesek kimutatni ezeket a sejtekben végbemenő genetikai, sőt molekuláris változásokat. Ez világított rá arra, hogy furcsa módon az ember maga is képes megváltoztatni az agya áramköreit.

A neuroplaszticitás első élményét Ruthszal szereztem, az üzletsoron megbúvó kis bűvészkellék hátsó szobájában. Akkor, tizenkét évesen még nem tudtam róla, de az alatt a hat hét alatt Ruth szinte teljesen újraprogramozta az agyamat. Megtette azt, amit akkoriban a legtöbben lehetetlennek tartottak volna.

Senkinek sem árultam el a varázsbolt titkát, bár igazából soha senki nem is kérdezte. A lancasteri nyár egyfajta poros, szélfúttá, forró gyeheña volt mindenki számára – folyamatosan úgy éreztem, hogy csinálnom kellene valamit, de valójában semmit sem lehetett csinálni. A háztömb körül, ahol éltem, mindössze pusztá földhányások és tüskés bozótok éktelenkedtek, és a tájképet csak néha, ideiglenesen egészítette ki egy-egy elhagyatott autó vagy más roncs. Elhasznált, értéküket veszített dolgok, kihajítva a semmibe, ahol már senki sem törődik velük.

A gyermekek, de a felnőttek is, a következetességet és a megbízhatóságot igénylik a legjobban. Az agy erre vágyik, a mi otthonunkban azonban ilyeneknek nyoma sem volt. Nem volt kitűzött ideje a közös étkezésnek, semmi nem ébresztett, ha iskolába kellett menni, és nem volt lefekvéses idő sem. Ha az anyám depressziója alábbhagyott annyira, hogy ki tudott kelni az ágyból, néha főzött valamit, ha ugyan volt miből. Ha nem volt, éhesen feküdtem le, vagy meglátogattam valamelyik barátomat, és reméltem, hogy ott marasztalnak vacsorára. Szerencsésnek éreztem magam, mert a barátaimmal ellentétben nekem soha nem kellett időben hazaérnem. Általában késő estig kimaradtam, mert tudtam, hogy ha korábban érek haza, feltétlenül egy veszekedés közepébe csöppenek, vagy másba, amitől szintén azt fogom kívánni, hogy bár valahol máshol, valaki más lennék. Néha az ember csak azt akarja, hogy valaki jöjjön, és elmondja neki – mindegy, hogy mit, csak mondjon valamit. Mert attól érzed magad fontosnak. Legtöbbször persze nem te vagy értéktelen – csak a körülötted lévőek fájdalma írja felül a létezésedet. Úgy tettem, mintha szerencsés volnék, mert senki sem zaklat – nem szólnak rám, hogy írjam meg a leckét, keljek föl, menjek iskolába, és nem mondják meg, hogy mit vegyek föl. De ez csak színlelés volt. A kamaszok mindig szabadságra vágnak, de a szabadság csak stabil és szilárd alapokon biztonságos.

Ruth megkért, hogy mindennap délelőtt tízkor menjek át hozzá, ezért reggel korán keltem, és azzal az érzéssel ugrottam ki az ágyból, mintha egyszerre lenne karácsony és a születésnapom. Nehezen aludtam el előző este. Nem tudtam, mit akar tanítani nekem, de nem is igazán érdekelt. Csak beszélgetni akartam vele úgy, mint a múltkor, és jólesett, hogy végre van hová mennem. Fontosnak éreztem magam.

Az első napon, amikor élénk narancssárga, halvány banánszín ülésű Schwinn biciklimen elértem Ruth varázsboltjához, tisztán láttam őt az üveg mögött. Nagyon élesen emlékszem erre a biciklire, mert ez volt akkoriban

a legeslegértékesebb tulajdonom, amit ráadásul a saját keresetemből vettem. A végtelen nyári napokon rengeteg fűnyírással keresett pénzemen. Belépve láttam, hogy Ruth egy hatalmas kék kendővel fogta hátra vállig érő barna haját, szemüvege pedig egy sziporkázó láncon függ a nyakában. Ruhája majdnem úgy nézett ki, mint azok a nagy iskolaköpenyek, amiket rajzórán kellett felvennünk a ruhánk fölé. Ugyanolyan színe volt, mint a lancasteri égnek egy nyári reggelen – a leghalványabb kék, fehér ködcsíkokkal. Felkelés után minden reggel az volt az első dolgom, hogy kinéztem az ablakon. Nem tudom, miért, de az a csodás kékség reményt keltett bennem.

Ruth széles mosollyal fogadott, én pedig visszamosolyogtam, holott a szívem vadul kalapált a mellkasomban, részben a vad tekeréstől, hogy minél előbb ideérjek, részben pedig mert nem tudtam, pontosan mi vár itt rám, azt pedig végképp nem, hogy miért. Tegnap még jó ötletnek tűnt ez az egész, ma azonban már a legkevésbé sem. Szívesebben bringáztam volna a végtelen bogáncsmezők között, mindig a semmibe, de azért remélve, hogy majd csak elérek valahová.

Mi van, ha rossz helyre jöttem? Ha nem vagyok elég okos ahhoz a varázslathoz vagy mihez, amit tanítani akar? Mi van, ha közben kérdezősködött a családom felől? Mi van, ha valójában valami örült öregasszony, aki elrabol, hogy a sivatag közepén mindenféle fekete mágiát üzzön a holttestemmel? Hirtelen eszembe jutott a *Voodoo Woman* című film, és átfutott az agyamon, hogy Ruth talán gonosz boszorkány, és átváltoztat valami szörnyeteggé, amit az elméjével irányít, és azzal tör majd világuralomra.

Remegett a lábam, és egészen elgyengültem. Benyitottam, az ajtó azonban hirtelen elnehezült, és ellenállt a nyomásnak. Rémulten meredtem a bringámra, amely oldalára döntve hevert a majdnem üres parkolóban. Miért egyeztem bele ebbe az egészbe? Csak föl kellene ülnöm a bringára, elhajtani, és soha nem jönni vissza.

Ruth elmosolyodott, és a nevemen szólított. – Jim, annyira örülök, hogy látlak! Egy pillanatig azt hittem, talán el sem jössz. – Nagymamásan biccenett, és intett a kezével, hogy menjek közelebb. A hangjában hívogató melegség volt, és egyáltalán nem tűnt a vesztetre törő gonosz boszorkánynak.

Teljesen kinyitottam az ajtót, amely hirtelen valahogy megint könnyen mozdult.

– Úgy tekertél azzal a biciklivel, mintha kergetnének – folytatta Ruth, mihelyst beléptem. Elég gyakran éreztem úgy, mintha üldöznének, de soha nem tudtam rájönni, ki lehet az.

Hirtelen elvörösödtem a szégyentől. Talán látta a félelmeimet, látta a kéte-lyeimet. Lehet, hogy röntgenszeme van. Idegességemben a lábfejemet néze- gettem, a régi teniszcipőmön volt egy lyuk, pont a lábujjam hegyénél. Elszé- gyelltem magam, és a talpam alá gyűrtem a lábujjaimat, hogy ne lássa.

– Ő itt a fiam, Neil. Ő egy igazi varázsló. – Ha észrevette is a lyukat a cipő- mön, nem mutatta.

Neil a legkevésbé sem tűnt varázslónak. Nagy fekete napszemüveget viselt, a haja pedig ugyanolyan árnyalatú volt, mint az anyjáié. Semmi varázslós nem volt benne – se varázssüveg, se köpeny, se szakáll, semmi.

– Hallottam, hogy szereted a varázslatokat. – Neil szavai mélyen és lassan gördültek. Vagy ötven pakli kártya sorakozott mellette egy üvegpolcon.

– Igen, elég menők – válaszoltam.

– Ismersz kártyatrükköket? – kérdezte Neil, miközben keverni kezdte az egyik pakli lapjait. A lapok valósággal röppentek egyik kezéből a másikba, oda és vissza, oda és vissza... Meg akartam tanulni, hogyan csinálja. Hirtelen kiterítette előttem a lapokat, és így szólt:

– Húzz egyet.

Végigfutott a szemem a kártyákon. Az egyik kissé kiállt, szinte kínálta magát, de én csak azért is egy másikat húztam, ettől messze jobbra.

– Ne mutasd meg, csak tartsd magad előtt, és nézd meg – jött az utasítás.

Gyors pillantást vetettem a lapra, majd sürgősen a mellkasomhoz szorítot- tam, hátha tükrök vannak körülöttem. A pikk dáma volt az.

– Most tedd vissza valahová, és keverd meg a paklit. Bárhogy keverheted, ahogy jólesik. Tessék.

Kezembe nyomta a paklit, én pedig megkevertem – nem úgy, mint ő, de legalább nem ejtettem el az egészet, és meglehetősen alapos munkát végeztem.

– Most keverd össze újra.

Megint megkevertem, ezúttal egy kicsit ügyesebben. A lapok most már egy kissé rendezettebben sorakoztak a pakliban.

– Most harmadszor is.

Most már meg tudtam hajlítani a paklit az ujjaimmal, hogy úgy csússzanak egymásba, mint két finomművű fogaskerék.

– Nagyon jó. – Visszaadtam neki a paklit, ő pedig egyenként elkezdte kite- regetni a lapokat, képpel fölfelé. Néha fölemelt egy-egy kártyát, és megállapí- totta: nem ez a te lapod.

Végül előkerült a pikk dáma is.

– Ez az! Ez a te lapod. – Színpadiasan meglengette a kártyát, majd letette elé a pultra.

– Csodálatos – mondtam mosolyogva, és azon töprengtem, vajon honnan tudhatta, hogy melyik az én lapom. Hiszen miután kihúztam, gondosan leellenőriztem mind a négy sarkát, hogy nincs-e véletlenül megjelölve. Nem volt.

– Tudod, hogy ki ő? Hogy kit jelképez a pikk dáma?

Nagy igyekezettel megpróbáltam az emlékezetembe idézni egy királynőt a történelemóráról, de csak egy jutott az eszembe. – Erzsébet királynő? – kérdeztem bizonytalanul.

Neil rám mosolygott. – Ha ez egy angol pakli lenne, eltaláltad volna. Ez azonban egy francia pakli, itt minden nőalak más történelmi vagy mitológiai személyt jelképez. A kőr és a káró dáma Judit és Ráhel, két jelentős bibliai alak. A treff dámát Argine-nak hívják, róla még soha nem hallottam, a neve viszont a *Regina* anagrammája, az pedig latinul királynőt jelent. A pikk dáma, a te lapod, Athéné görög istennő. Ő a bölcsesség istennője és minden hős kísértő társa. Aki hősi küldetésre készül, mind Athéné segítségével könyörög.

– De honnan tudta, hogy ezt a lapot húztam?

– Tudod, hogy egy igazi varázsló soha nem fedi fel a titkait, de mivel azért vagy itt, hogy tanulj, ezt talán elárulhatom. – Neil megfordította a kártyát.

– Ez a pakli cinkelt. Nagyon hasonlít egy közönséges kártyapaklira, de ha közelebbről megnézed a hátlapját, észreveheted itt alul ezt a virágszerű rajzot. A nyolc szirom kettőtől kilencig jelzi a számokat, a közepe a tízes. Az oldalán ezek a kacskaringók jelzik a lap színét. A kártyák megjelölésekor vagy az egyik szirom, vagy a közepe beszínezésével jelezzük a bubit, a dámát és a királyt. Ha az összes üres, a lap ász. Utána itt megjelöljük a színt, így minden kártyáról leolvasható a kódja. A virág közepe és a hármas szirom teli, tehát ez a dáma. Itt pedig látod, hogy a pikk van kiemelve.

Alaposan áttanulmányoztam a lapot. Az árnyalás alig észrevehető volt, ha nem tudom, mit néztek, biztosan észre sem veszem. – Persze időbe telik megtanulni, de ha egyszer tudod, már nagyon könnyű leolvasni.

Végignéztam a pulton lévő többi paklit is. – Mindegyik cinkelt?

– Nem. Ezek mind különböző fajta trükkökhöz valók. Boszorkánykártya, Svengali pakli, jelölt paklik, forszírozópaklik, még brainwave paklim is van. Mindet én csinálom. A kártya a specialitásom.

Hallottam már trükkösen festett paklikról, káró tizenhármáról, halott pikk királyról vagy a dzsókerről, aki éppen a néző által kiválasztott lapot tart-